

Prawa miejskie - 1339

UCHWAŁA Nr XLIV / 370 / 13
R a d y M i a s t a S a n o k a

z dnia 3 lipca 2013 r.

**w sprawie przyjęcia Programu Aktywności Lokalnej dla osób z rodzin
doświadczających przemocy w rodzinie na lata 2013 - 2015**

Na podstawie art. 18 ust.2 pkt. 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (tekst jednolity Dz. U. z 2013 r. poz. 594) w związku z art. 110 ust. 10 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (j.t. Dz. U. z 2013 roku poz. 182)

**Rada Miasta Sanoka
uchwala co następuje;**

§ 1

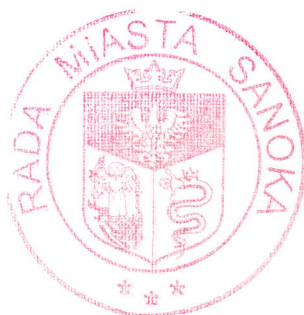
Przyjmuje się do realizacji **Programu Aktywności Lokalnej dla osób z rodzin doświadczających przemocy w rodzinie na lata 2013 - 2015** stanowiący załącznik nr 1 do niniejszej uchwały.

§ 2

Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta Sanoka.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

**Przewodniczący
Rady Miasta**

Jan Oklejewicz

**Program Aktywności Lokalnej dla osób z rodzin doświadczających przemocy
w rodzinie na lata 2013 - 2015.**

- I. Wprowadzenie
- II. Podstawa prawna
- III. Przemoc w rodzinie- podstawy teoretyczne Definicja przemocy w rodzinie
- IV. Diagnoza
- V. Adresaci do których skierowany jest program
- VI. Cele główne i cele operacyjne programu, przewidywane efekty realizacja programu
- VII. Planowane działania oraz metody realizacji Programu
- VIII. Miejsce i czas realizacji programu
- IX. Monitoring i ewaluacja programu
- X. Sposób finansowania realizacji programu
- XI. Odpowiedzialność za realizację Programu

I. Wprowadzenie

Przemoc w rodzinie jest traumatycznym doświadczeniem dla osób jej doświadczających oraz świadków przemocy. Skutki przemocy dotyczą zarówno bezpośrednich szkód na zdrowiu psychicznym, fizycznym jak i poważnych, długotrwałych problemów ujawniających się w życiu dorosłym. Długotrwałe trwanie w przemocy prowadzi do zaburzeń charakterystycznych dla osób przeżywających ekstremalne, traumatyczne doświadczenia. Osoby długotrwałe przeżywające przemoc przystosowują się do roli ofiary i przestają się bronić. Konieczna jest wtedy pomoc z zewnątrz. Na szczególnie poważne konsekwencje zachowań przemocowych narażone są dzieci. Doznają one przemocy nie tylko wtedy, gdy są bezpośrednio maltretowane lub zaniedbywane przez rodziców lub opiekunów. Cierpią także wtedy, gdy są świadkami przemocy dorosłych. Przemoc domowa wyrządza dzieciom wiele poważnych szkód, których skutki są odczuwalne w postaci różnych form niedostosowania społecznego. Ponadto, zachowania przemocowe są dziedziczone i powielane. Doświadczenie przemocy w dzieciństwie podwyższa ryzyko, że krzywdzone dzieci same staną się krzywdzącymi rodzicami. Przemoc w rodzinie jest także trudnym problemem dla całego społeczeństwa. Destrukcyjna siła niszczy nie tylko system rodzinny, utrwała się i eskaluje oraz oddziałuje na całą społeczność.

Niezbędne jest zatem podejmowanie planowanych działań mających na celu zapobieganie i zwalczanie przemocy w rodzinie.

Program przyjmuje za główny cel ograniczenie skali problemu przemocy i skutków stosowania przemocy w Sanoku. Cele operacyjne nawiązują do zadań określonych w ustawie o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. Program zakłada podejmowanie kompleksowych działań ukierunkowanych zarówno na ochronę ofiar przemocy, jak i na edukowanie osób stosujących przemoc i korygowanie agresywnych postaw i zachowań

Kształtowanie właściwego klimatu realizowania polityki opartej na poszanowaniu praw rodziny wymaga ścisłej współpracy wielu podmiotów i instytucji. Program kładzie duży nacisk na współdziałanie wszystkich instytucji zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie, stałą diagnozą problemów, odpowiednie przygotowanie kadr i usprawnianie procedur współpracy.

II. Podstawa Prawna

1. Prawo lokalne

- Miejski Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar na terenie Miasta Sanoka na lata 2011-2013. Uchwała Nr XVI/146/11 Rady Miasta Sanok z dnia 25. X. 2011r.

2. Prawo polskie wobec problemu przemocy w rodzinie

- Ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. Nr 180, poz. 1493 ze zm.)
- Krajowy program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie przyjęty uchwałą Rady Ministrów z dnia 25 września 2006. Nr 162/206
- Ustawa z dnia 12 marca 2004 o pomocy społecznej (Dz. U. z 2009r. Nr 175 poz. 1362 ze zm.)
- Ustawa z dnia 6 czerwca 1997r. Kodeks Karny (Dz. U. Nr 88, poz. 553 ze zm.)
- Ustawa z dnia 25 lutego 1964r. Kodeks Rodzinny i Opiekuńczy (Dz. U. Nr 9, poz. 59).
- Ustawa z dnia 20 maja 1971r. kodeks wykroczeń (Dz.U.j.t. z 2010r., Nr 46, poz. 275 z późn. zm.)

3. Dokumenty Unii Europejskiej

- Karta Praw Podstawowych Unii Europejskiej z 2000 r.
- Rezolucja Parlamentu Europejskiego w sprawie obecnej sytuacji oraz przyszłych działań w zakresie przemocy wobec kobiet (2004/2220 (INI))
- Opinia Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego w sprawie przemocy domowej wobec kobiet (2006/C/110/15)

Wyżej wymienione dokumenty stanowią ważny element na drodze do rozpowszechniania praw człowieka i przyczyniły się do zapoczątkowania i kontynuacji działań na rzecz zapobiegania i zwalczania przemocy w rodzinie.

III. Przemoc w rodzinie.

Definicja przemocy w rodzinie

Zgodnie z art. 2 ustawy z dnia 10 czerwca 2010r. o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, przemoc w rodzinie, to jednorazowe lub powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobistego członków rodziny, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą.

Przemoc w rodzinie charakteryzuje się tym, że:

- jest intencjonalna- tzn. Jest zamierzonym działaniem człowieka i ma na celu kontrolowanie i podporządkowanie ofiary.
- siły są nierównomierne- w relacji jedna ze stron ma przewagę nad drugą
- narusza prawa i dobra osobiste- sprawca wykorzystuje przewagę siły, narusza podstawowe prawa ofiary np. Prawo do nietykalności fizycznej, godności, szacunku itd.
- powoduje cierpienie i ból- sprawca naraża zdrowie i życie ofiary na poważne szkody, doświadczenie bólu i cierpienia sprawia, że ofiara ma mniejszą zdolności do samoobrony.

Rodzaje i formy przemocy:

Przemoc fizyczna- popychanie, odpychanie, obezwładnianie, przytrzymywanie, policzkowanie, szczypanie, kopanie, duszenie, bicie otwartą ręką i pięściami, bicie przedmiotami, ciskanie w kogoś przedmiotami, parzenie, polewanie substancjami żrącymi, użycie broni, porzucanie w niebezpiecznej okolicy, nieudzielanie koniecznej pomocy, itp.

Przemoc psychiczna- wyśmiewanie poglądów, religii, pochodzenia, narzucanie własnych poglądów, karanie przez odmowę uczuć, zainteresowania, szacunku, stała krytyka, wmawiania choroby psychicznej, izolacja społeczna (kontrolowanie i ograniczanie kontaktów z innymi osobami), domaganie się posłuszeństwa, ograniczanie snu i pożywienia, degradacja werbalna (wyzywanie, poniżanie, upokarzanie, zawstydzenie), stosowanie gróźb, itp.

Przemoc seksualna – wymuszanie pożycia seksualnego, wymuszanie nieakceptowanych pieszczot i praktyk seksualnych, wymuszanie seksu z osobami trzecimi, sadystyczne formy współżycia seksualnego, demontowanie zazdrości, krytyka zachowań seksualnych kobiety, itp.

Przemoc ekonomiczna – odbieranie zarobionych pieniędzy, uniemożliwianie podjęcia pracy zarobkowej, nie zaspokajanie podstawowych materialnych potrzeb rodziny, itp.

IV. Diagnoza

Poniżej przedstawiono skalę przemocy w rodzinie w ujęciu lokalnym na podstawie danych uzyskanych przez instytucje i organizacje zajmujące się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie.

1. Infrastruktura instytucji pomagających ofiarą przemocy w rodzinie na terenie Miasta Sanoka (2010 r.-2011 r.)

Wyszczególnienie		Liczba jednostek		Liczba miejsc		Liczba osób korzystających		Liczba jednostek		Liczba miejsc		Liczba osób korzystających	
		2010	2011	2010	2011	2010	2011	2010	2011	2010	2011	2010	2011
Punkty	1	1	0	X	X	19	0	X	X	X	X	X	X

Ośrodki	2	0	0	X	X	0	0	0	0	X	X	0	0
w tym:	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Z miejscami													
Specjalistyczne	4	X	X	X	X	X	X	0	0	X	X	0	0
w tym:	5	X	X	X	X	X	X	0	0	0	0	0	0
Domy dla matek	6	X	X	X	X	X	X	0	0	0	0	0	0
Ośrodki	7	0	0	X	0	0	0	0	0	X	X	0	0
w tym:	8	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
z miejscami													

2. Formy udzielonej ofiarom pomocy (2010 r. i 2011 r.)

WYSZCZEGULNIENIE	PODMIOT PROWADZĄCY- GMINA								PODMIOT PROWADZĄCY- POWIAT							
	Liczba osób którym udzielo no pomocy		Liczba a świad czeń		Liczba a rodzin		Liczba osób w rodzinac h		Liczba osób którym udzielo no pomocy		Liczba świadcz eń		Liczba rodzin		Liczba osób w rodzinac h	
	2)		3)	4	5	6	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
1)	2		2	2	2	2										
	0	20	0	0	0	0	20	20	20	20	20	20	20	20	20	20
	1	11	1	1	1	1	10	11	10	11	10	11	10	11	10	11
	0		0	1	0	1										
Interwencja kryzysowa	1	66	0	0	1	6	68	24	0	0	0	17	0	0	0	20
	9				9	6		5				1				
W tym udzielona; dzieciom	9	38	0	0	9	3	36	67	0	0	0	0	0	0	0	13
						8										
W tym; niepełnosprawnym	1	1	0	0	1	1	4	5	0	0	0	0	0	0	0	0
Współmałżonkom lub partnerom w związkach nieformalnych	9	3	0	0	9	3	28	8	0	0	0	0	0	0	0	3
W tym; niepełnosprawnym	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Innym osobom w rodzinie	1	25	0	0	1	2	4	66	0	0	0	0	0	0	0	4
						5										
W tym; niepełnosprawnym	0	4	0	0	0	4	0	9	0	0	0	0	0	0	0	2
W tym z wiersza 6; Innym osobom w rodzinie w wieku powyżej 60 lat	1	4	0	0	1	4	4	9	0	0	0	0	0	0	0	1
W tym ; niepełnosprawnym	0	4	0	0	0	4	0	9	0	0	0	0	0	0	0	0

3. Skala przemocy w rodzinie oraz częstotliwość jej występowania.

Liczba rodzin w których występuje zjawisko przemocy w rodzinie	Częstotliwość		
	1 raz w roku	Od 2 do 5 razy w roku	6 razy w roku i więcej
129	116	12	1

4. Liczba osób poszkodowanych w wyniku przemocy w rodzinie.

Ogółem poszkodowane osoby	Kobiety			Mężczyźni			Dzieci			
	Ogółem	Z tego		Ogółem	Z tego		Ogółem	Z tego		
		W wieku produkcyjnym	Niepełnoletnie		W wieku produkcyjnym	Niepełnoletnie		Do 13 r.ż.	Od 14 do 18 lat	Niepełnoletnie
412	146	21	17	11	1	2	255	243	10	2

5. Liczba osób, co do których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie.

Ogółem	Kobiety	Mężczyźni	Małoletni
129	11	116	2

6. Wszczęcie procedury „Niebieskiej Karty” 2012 roku.

- Liczba wszczętych przez OPS spraw w ramach procedury „Niebieskiej Karty” zg. z § 2 ust. 1 rozporządzenia w sprawie procedury „Niebieskiej Karty” oraz wzoru formularzy „Niebieskiej Karty” - 6 .
- Liczba formularzy „Niebieska Karta – A” otrzymanych przez przewodniczącego zespołu interdyscyplinarnego od :
 - przedstawicieli policji -128
 - przedstawicieli jednostek organizacyjnych pomocy społecznej - 6
 - przedstawicieli oświaty -2
 - przedstawicieli ochrony zdrowia -1

6. Sprawy prowadzone przez zespół interdyscyplinarny i grupy robocze w 2012r. w ramach procedury „Niebieskie Karty”

- liczba prowadzonych przez zespół interdyscyplinarny postępowań w ramach procedury „Niebieskiej Karty „ – 5

7. Działania pomocowe prowadzone przez pomoc społeczną.

Działania podejmowane przez OPS w odniesieniu do różnych kategorii osób uwikłanych w problem przemocy w rodzinie.

- Działania podejmowane wobec ofiar przemocy w rodzinie:

Liczba osób	Podjęte działania
48	skierowanie wniosku do sądu
20	grp. wsparcia do osób doś. prz.

- Działania podejmowane wobec sprawców przemocy w rodzinie:

Liczba osób	Podjęte działania
95	MKRPA
8	wniosek do prokuratury

- Działania podjęte wobec świadków przemocy w rodzinie:

Liczba osób	Podjęte działania
30	zajęcia na świetlicy socjoterapeutycznej
30	praca z pedagogiem szkolnym

- Dostępność poradnictwa specjalistycznego (prawnego, psychologicznego i inne) dla osób uwikłanych w problem przemocy w rodzinie na terenie Miasta Sanok.

Rodzaj poradnictwo	Dostępność poradnictwa specjalistycznego na terenie miasta Sanok					
	Brak	1 raz w miesiącu	Więcej niż 1 raz w miesiącu	1 raz w tygodniu	Więcej niż 1 raz w tygodniu	codziennie
Poradnictwo prawne					X	

Poradnictwo psychologiczne					X	
-------------------------------	--	--	--	--	---	--

W stosunku do ogólnej liczby pokrzywdzonych osób, liczba przekazywanych informacji o ujawnionych przypadkach przemocy do różnego rodzaju instytucji świadczących pomoc i wsparcie dla osób doświadczających przemocy w rodzinie nadal nie odzwierciedla skali problemu. Jednakże pozytywnym aspektem jest wzrost przekazywanych informacji o ujawnionych aktach przemocy.

Podsumowując analizę przedstawionych danych statystycznych w Sanoku można sformułować następujące wnioski:

- przemocy w rodzinie najczęściej doświadczają kobiety,
- głównym sprawcą przemocy jest mężczyzna,
- przemoc w rodzinie jest ściśle związana z występowaniem problemu alkoholowego,
- coraz większa liczba informacji o ujawnionych przypadkach przemocy jest kierowana przez Policję do różnego rodzaju instytucji i organizacji.

V. Adresaci do których skierowany jest program

Program Aktywność Lokalnej skierowany jest do minimum 24 mieszkańcy miasta Sanok, doświadczających przemocy w rodzinie bezrobotnych, nieaktywnych zawodowo lub zatrudnionych, zagrożonych wykluczeniem społecznym, które jednocześnie są osobami w wieku aktywności zawodowej (15-64 lata), korzystającymi ze świadczeń pomocy oraz do ich otoczenia. Planuje się iż Programem zostanie objętych w roku 2013 – 10 osób, 2014 – 10 osób, 2015 - 4 osoby.

Z potencjalnymi beneficjentami ostatecznymi zostaną podpisane umowy dotyczące udziału w Projekcie. W realizacji Projektu zastosowane zostaną co najmniej cztery instrumenty aktywnej integracji, każda z osób uczestniczących w Projekcie skorzysta z co najmniej jednego instrumentu aktywnej integracji. Zastosowany instrument/instrumenty zależny będzie od indywidualnej sytuacji osoby objętej Programem. Wybór odpowiednich instrumentów będzie efektem współpracy pracownika socjalnego z beneficjentem. Ponadto, uczestnicy Programu wraz z otoczeniem objęci zostaną działaniami o charakterze środowiskowym.

VI. Cele główne i cele operacyjne programu

– Cel główny:

Celem głównym Programu Aktywności Lokalnej jest zapobieganie wykluczeniu społecznemu oraz podniesienie kompetencji osób i rodzin dotkniętych problemem przemocy w rodzinie terenu miasta Sanoka

– Cele szczegółowe:

- wzmacnianie potencjału osób dotkniętych przemocą,
- aktywizowanie osób zagrożonych wykluczeniem społecznym z powodu przemocy
- zmniejszenie barier psychologicznych, społecznych i zdrowotnych przyczyniających się do izolacji społeczno-zawodowej
- wsparcie i promowanie postaw prospołecznych
- ukierunkowanie na lepsze funkcjonowanie emocjonalne i intelektualne uczestników Programu
- monitorowanie sytuacji
- inne wynikające z aktualnych potrzeb i zgodne z celami programu.

– Przewidywane rezultaty:

- zdiagnozowanie potrzeb i problemów społeczności lokalnych oraz grup, w szczególności zagrożonych wykluczeniem społecznym z powodu występowania zjawiska przemocy w rodzinie
- zawarcie umów z uczestnikami PAL
- zakończenie udziału w projekcie min. 80% uczestników
- zmiana społecznego funkcjonowania osób zagrożonych wykluczeniem społecznym i ich otoczenia wzrost aktywności i integracji społecznej
- nabycie przez uczestników umiejętności społecznych
- wzrost poczucia własnej wartości
- wzrost poczucia przynależności do danej społeczności
- wspieranie rodzin w radzeniu sobie z codziennymi problemami
- poprawa komunikacji w rodzinie
-

Przewidywane efekty i wskaźniki realizacji programu

EFEKTY:

- Zmniejszenie rozmiarów przemocy w rodzinie.
- Zmiana postaw społecznych wobec zjawiska przemocy w rodzinie.

- Spadek liczby przypadków przemocy w rodzinie
- Pogłębienie wiedzy społecznej o zjawisku przemocy w rodzinie i sposobach radzenia sobie z tym problemem.
- Promowanie metod wychowawczych bez użycia przemocy.
- Wzrost liczby osób profesjonalnie pomagającym ofiarom i sprawcom przemocy w rodzinie.
- Poprawa bezpieczeństwa rodzin.
- Poprawa dostępu do informacji.
- Poprawa warunków rozwojowych dla dzieci i młodzieży.

VII. Planowane działania oraz metody realizacji Programu

W ramach Programu planuje się zastosowanie:

- I. Instrumentów aktywnej integracji: katalog instrumentów aktywizacyjnych z zakresu aktywizacji edukacyjnej, zdrowotnej i społecznej, które zawarte są w „Zasadach przygotowywania, realizacji i rozliczania projektów systemowych Ośrodków Pomocy Społecznej, Powiatowych Centrów Pomocy Rodzinie oraz Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki 2007-2013”.

Planowane działania w zakresie instrumentu aktywnej integracji:

1. Instrumenty aktywizacji społecznej i zawodowej:
 - Warsztaty umiejętności społecznych,
 - Wsparcie asystenta rodziny,
 - Grupa samopomocowa
 - Terapia psychologiczna/ rodzinna prowadzona przez psychoterapeutów
 - inne, wynikające z aktualnych potrzeb i zgodne z celami programu
2. Działań o charakterze środowiskowym:
 - piknik integracyjny,
 - wyjazd integracyjny oraz osób z otoczenia i dzieci
 - wyjście do kina dla dzieci z rodzin objętych programem
3. Wsparcia finansowego:
 - zasiłki okresowe,

- zasiłki celowe lub specjalne zasiłki celowe.

VIII. Miejsce i czas realizacji programu

Wdrażanie programu rozpocznie się po jego uchwaleniu przez Radę Miasta Sanok i będzie kontynuowane do 2015 roku. Zadania zaplanowane do realizacji w ramach programu będą wdrażane w formie ciągłej. Harmonogram realizacji programu wynika z zapisów projektu systemowego „Czas na aktywność w Gminie Miejskiej Sanok”.

Główne etapy realizacji Programu obejmują

1. Rekrutacja uczestników Programu
2. Organizowanie specjalistycznego wsparcia indywidualnego i grupowego w zakresie wzrostu kompetencji wychowawczych, życiowych i społecznych umożliwiających powrót do życia społecznego
3. Zajęcia grupowe dla uczestników (warsztaty, spotkania ze specjalistami, wsparcie terapeutyczne)
4. Piknik integracyjny
5. Wyjazd integracyjny
6. Wyjścia do kina
7. Umożliwienie dostępu do informacji i konsultacji
8. Działania skierowane do uczestników wraz z otoczeniem

IX. Monitoring i ewaluacja programu

Monitorowanie Programu odbywać się będzie na podstawie corocznej sprawozdawczości z wykonywania zadań oraz bieżącej analizy realizowanych zadań ze szczególnym uwzględnieniem osiąganych efektów.

X. Sposób finansowania realizacji programu

Realizacja zadań programu będzie finansowana z następujących źródeł:

- Środki w ramach projektu systemowego „Czas na aktywność w Gminie Miejskiej Sanok” finansowanego ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego, Program Operacyjny Kapitał Ludzki 2007-2013, priorytet VII Promocja Integracji Społecznej, Działania 7.1 Rozwój i upowszechnianie aktywnej integracji, Poddziałanie 7.1.1 Rozwój i upowszechnianie aktywnej integracji przez ośrodki pomocy społecznej.
- Środki własne z budżetu gminy przeznaczone na realizację zadań z zakresu pomocy społecznej na wypłatę zasiłków okresowych i celowych.

XI. Odpowiedzialność za realizację Programu

Za prawidłową realizację Programu odpowiedzialni będą:

Dyrektor Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sanoku Kierownik i Koordynator Projektu systemowego „Czas na aktywność w Gminie Miejskiej Sanok”, oraz pracownicy socjalni i asystenci rodziny zatrudnieni w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej.

Program realizowany będzie na terenie miasta Sanoka.

Program może ulec korekcie po zaleceniach instytucji wdrażającej bez konieczności zmiany uchwały.

Program może ulec korekcie po zaleceniach instytucji wdrażającej bez konieczności zmiany uchwały.

PRZEWODNICZĄCY
RADY MIASTA

Jan Oklejewicz
Jan Oklejewicz